X. *Obſervationes variæ Medico-Chirurgicæ a* Johanne Daniele Schlichting, *Med. & Chir. Doctore, Acad.* Cæſareo-Leopoldin. *Nat. Curioſ. Membro, & Commercii Literarii* Norimberg. *Socio.*

Circa Spinam Ventoſam Animadverſa nuper detecta.

Read Dec. 23. 1742.

1. COmperii illam eſſe ægritudinem, quæ luem Veneream multum æmulata & humores & vaſa corporis inficit.

2. Eam non ſemper oſſa, neque medullam primum afficere, ſed interdum quoque adipem, membranas, & poſthac ipſa demum oſſa.

3. Perioſtea aliæque ambientes partes ſubinde ſolum apparent tumefactæ, quibus diſciſſis nulla nondum oſſis infectio.

4. Aliis os primum tumeſcit, idque in epiphyſi. Digitorum autem oſſa per totam ſuam molem aliquando tument, unum aut plura.

5. Quando os carie infectum vidi, expertus ſum inſuper interdum ulcera, fiſtulas, tubera ad clunes, ſub axillis, oculos aliaſque partes vel inflammatas vel exulceratas eſſe; quæ vero cuncta ſymptomata cedebant penitus unico remedio, Mercurio, huic morbo atque lui Veneris proprio.

6. Abſceſſus & ulcera ad articulos, ad perioſteum & ligamentum uſque penetraſſe, neque ulla tamen caries conſpici poterat. Aſt ſubinde nuditas oſſis comparet abſque carie, aliquando cum carie ac ſine ex-

exoſtoſi, & iterum exoſtoſis abſque nuditate & abſque carie.

7. Facta ſuppuratione, exoſtoſis poſtmodum adhuc multum reſolvitur proprii remedii uſu.

8. Immo, ſeparatis oſſium particulis reliquus oſſeus tumor pedetentim reſolutione fatiſcit.

9. Privantur ægri & mutilantur digito, manu, pede, vel uno aut multis articulis, neque malo tamen penitus orbantur: reſtat ſubtilis materia venenata humoribus miſta, quæ prioribus ſimilia mala poſtmodum licet aliis in locis reſuſcitat. Hinc pars aliquando fruſtra amputatur, quum vel ad eandem partem, aut proximam aut diſſitam quoque, virus efficax appulſum eundem morbum excitare conſpicitur.

10. Immerito hic loci, in civitate adeo populoſa, ſoli naturæ miſeri relinquuntur, per annos decem & ultra ſic fruſtra afflicti, ſperato quotidie vano naturæ ſpontaneo adminiculo. Expectando autem ſat diu ac nimium, pereunt tandem tabidi quam miſerrime ita malo vexati.

11. Sine fructu igitur multis futilibus atque vanis adhibitis remediis, medicatus diu vexans ægrotos lignorum decoctis, alvum ſudoremque cientibus diureticis, terreis, minerali Æthiope, Cinnabari, Marte, omnibus ne hilum quidem proficientibus, conſului MERCURIUM, & efficacem inveni, illum quidem præcipue extus affectæ parti illitum; quamvis & Panaceæ forma intus ore aſſumtus ille mihi nonnunquam ſatis proficuus & efficax obvius factus ſit.

12. Partem tumentem, in quocunque ſit ſtatu, cute tectam aut ulceratam, cum vel ſine oſſis nuditate aut carie, unguento Neapolitano inungendam jubeo.

℞ *Ung. Roſ.* ℥j. *Mercurii viv.* ℥ſs. ***Terebinth. clar.*** ʒj. M. F. *Ung.* ter, octo, decem aut quatuordecim dies pro re nata, & ætatis ratione, plus minus, citius tardiuſve id oblinatur, impoſito ſupra communi emplaſtro diapalm. defenſivo, aliove: illinatur autem ſingulatim parumper bis de die: exhibito interdum, ad avertendum ptyaliſmum, leni pharmaco alvum ciente: Idque ad duos treſve menſes aut ultra agendum eſt, donec ulcera funditus coaluerint, atque oſſei tumores maximam partem diſparuerint, deſiſtendo interea nonnunquam ab uſu Herculis, Mercurii, qui longo temporis ſpatio hic medetur tarde, non quidem per ptyaliſmum, contra ac in lue Venerea accidit. Tam enim parvo tempore omnia ſpinæ phænomena haud diſparent ſalivæ fluxu, uti contra Syphilidi contingit.

13. Sæpe & fere ſemper vidi, hac ſola methodo non modo tumores fuiſſe reſolutos, verum & ulcera profunda, & iſta cum carie putrida, fungoſa, quæ fiſtulas mentiuntur, &c. penitus ſolidata, nulla omnino facta ſciſſione, terebratione, abraſione, uſtione; adhibita interim extus ſolummodo ſimplici ulceribus propria deligatione.

14. Aſt ubi hac medendi ratione per aliquot hebdomadas porrecta comperii, haud ita fauſtum fore ſucceſſum, quum pus, ichor, lympha intus recluſa, aut oſſis corrupti fragmentum vel ſeparari vel excerni neſcit, partem rite incidendam, atque ſpongia aut linteolo carpto dilatandam ſatis curavi; adhibitis poſthac vulneri *Myrrhæ* ſeu *Euphorbii* tinctura, *Aq. dir.* Fernel. *Ung. fuſc. Fel.* W. *Alum. crud.* & *uſt. Merc. præcip. & dulc. Spirit. Terebinth.* aliiſque omnibus pro re nata in uſum vocatis, quibus ulcera

ſor-

ſordida una cum carie mundentur, caro excreſcens fungoſa coerceatur atque ſauciatum conſolidetur. Non neglecto tandem vinculo arctis faſciis ſtricto, una cum rara ſub finem neceſſaria deligatione.

15. Tumorem vero partis ſolidatæ poſthac ſæpenumero diu reſiduum naturæ diſcutiendum relinquo, aut gummoſum ei emplaſtrum affigendum curo.

Pleuritis ſuppurata per vulvam puellæ excreta.

Puella, vicini lanionis filia, tres annos nata, afficitur pleuritide, quæ in abſceſſum vertebatur clauſum, juncto per menſes aſthmate. Sed ſubito puris fluxus oboritur per puellæ vulvam, extra tempus lotii reddendi, idemque fere continuus, die noctuque per quatuor ferme menſes haud interruptus, protractus, ut femina ac femora degluberentur. Quo elapſo tempore ægrota perfecte convaluit, nullis pene adhibitis medicaminibus, & adhuc annis quinque poſt validam degit vitam.

Abſceſſus Lienis per vulvam facta puris excretione ſanatur.

Uxor J. Z. S. juvencula ante ſex annos afficitur lienis tumore, quo diſparente, per menſes pus e vulva copioſum abſque urina ſtillatim profluxit, & perfecte liberata eſt etiamnum vegeta ac valens.

Loco ſeminis ſanguis expellitur in coitu.

Juvenis 26 annorum quatuor ante annos virulenta gonorrhœa afflictus, per annum uſus præter pharmaca purgantia fortiſſimis diureticis, cruorem tandem loco ſe-

ſeminis ejaculari cœpit abſque dolore, eumque ex rufo nigricantem, nullum extra coitus aut pollutionis tempus paſſus ex urethra fluxum. Et licet per ſeptimanam, immo per menſem unum aut plures, hanc omnino vitaverit excretionem, eundem poſt equidem ejaculatus eſt cruorem: neque vel ſemel quidem ad hoc uſque tempus purum ſemen emiſit, immo vix unquam aliquid albi ſemen æmulantis rubro mixtum apparet. Fortiſſimis adſtringentibus & temperantibus intus & extus utendum curavi, quando rubrum & nigricans parum albeſceret. Poſthac ptyaliſmum inſtitui protractum ſatis, aliiſque in uſum vocatis, nihil tamen cunctis proficientibus. Quare immedicabilis ille nobis declaratus eſt ſoli naturæ relinquendus. Numne in proſtatis aut veſicularum ſeminis altera ulceratis vas ſanguiferum ruptum neque ſolidatum, ut cauſa, quærendum?

Coxæ articuli ſuppuratio, cum ſeceſſione capitis femoris, ſolidata, vide TAB. Fig. II.

Anno 1730. Puella ruſtica 14 annorum coxæ articulus tumeſcit, dolet, ſuppuratur, perrumpitur. Chirurgus dilatat foramen natura factum: extrahit totum oſſis femoris caput: ſubjicit poſthac in ulceris cavitatem *Myrrhæ tincturam*, porro *fuſcum ung. fel. W.* ſtringit eam denique arcto vinculo, raro deligat, atque ſex ſeptimanarum curriculo conſolidat, ut puella poſtmodum libere liceat manca inſeſſerit. Ecce figuram ab iſto Chirurgo ruditer delineatam

N°. 1. denotat acetabulum innominati oſſis.
2. caput oſſis, quod ex ulcere extractum eſt.
3. cruris collum, &c.

Aneu-

Aneuriſma falſum non pulſans cruorem continens liquidum.

Anno 1741. conveni cum Chirurgis fœminam A. C. Carſteus, cui erat brachium dextrum, circa cubiti ac radii articulum cum ipſo, prætumidum, pollicibus 32 craſſum, a phlebotomia ante annum ibi facta, exortum, nunc inflammatum, rubicundum, valde dolens. Tumor erat extenſus ab infima humeri parte ad carpum fere uſque, uti TAB. Fig. III. demonſtrat. Ad latus internum apparuit ulcuſculum lividum gangrænæ junctum, rupturam præſagiens. Tactu erat inſtar veſicæ humoribus plenæ ac conſtrictæ abſque omni vel minima pulſatione, adeo durus ac denſus, ut nullam, & re minimam quidem repreſſionem admitteret. Ad carpum quoque nulla pene pulſatio micabat. Nonnulli putabant fungum adipoſum clauſum forte ſubeſſe, qui clauſus æque durus comparet: aſt ego cum aliis aneuriſma non pulſans latere ſuſpicati ſumus. Hinc convenimus, omni brachio faſciis commode circumvincto, rupturam eſſe expectandam, quæ die etiam ſequente tertio contigit: Quando, ſoluta ligatura, momento temporis, maxima vi cruor liquidus ultra libram proſiliit. Chirurgus beneficio fungi boviſt. & faſciis ſedavit extemplo hæmorrhagiam. Duas poſt horas conſenſimus omnes, aut brachium amputandum, aut arteriam eſſe circumligandam. Elegimus autem arteriæ ligaturam, appoſita primum machina torculario ſive *turnequet* dicta ad arteriam ſupra comprimendam, diſciſſis ſupra aneuriſma, in parte ſana, brachii ferme media, cute adipe ac ventre bicipitis muſculi, atque acu cum

filo

filo infra aut ſubtus arteriam tranſmiſſa, ac filo circumligato. Tum, ſurſum ac deorſum omni diffiſſo aneuriſmate, ſanguis, iſque clarus, rubicundus, liquidiſſimus, copioſus, vel ad libras quatuor ſubito profluxit, quem ceperat ipſius una cavitas. Mirum ſpectatu, hic nullum repertum fuiſſe arteriæ ſaccum, uti in vero aneuriſmate videre eſt, neque polypum aut ſanguinis grumum, ut in falſo, ſed cavitatem longe aliam inter cutim & muſculos atque inter muſculos ipſos formatam, atque muſculos ad brachium inferius ſitos omnes a ſe invicem ſejunctos, ac ſi arte eſſent ſeparati, ſed palleſcentes, vapidos, luridos, ad quos adhærebat parca quædam gelatina muci mollis inſtar, quam digitis ipſe deterſi, & quæ elota albeſcebat penitus: in memorata cavitate porro mirabundi omnes conſpeximus ex ſex ſeptemve locis ſupra infra, & e lateribus, tanquam ex tot canaliculis, cruorem vi atque copia profiliiſſe. Ad eos tum canaliculos obſtipandos admovimus fortiſſima ſtyptica, cum *boviſt. boleto, vitriolo, ſpiritu terebinthinæ, alcahol Vini*, &c. quibus & omnem cavitatem ope lintei carpti implevimus, arctis emplaſtris atque faſciis circumvincto ſupra vinculo iſta: quidem cito ſanguinis flumen coercitum eſt, aſt mala ex malo exorta ſymptomatæ, qua rupturæ præceſſerant, uti erant febris, ructus, nauſea, vomitus, ſingultus cum calore, lipothymia, tendinum ſubſultu, &c. veſperi exaſperabantur. Die ſequenti iiſdem creſcentibus, juncto delirio, tertio die mane, non obſtante temperantium, anodynorum, cardiacorum uſu ſat largo, vitam cum morte commutavit. Et quum raro admodum ejuſmodi exemplum occurrit, ideo memoratu dignum

id

id judicans huc tranſcripſi, figuramque hanc tertiam appoſui. Notantur autem in TAB. Fig. III.

N°. 1. Brachii dextri aneurifmate obſiti interius latus.

2. Locus unde ſanguis ſponte prorupuit.

3. Brachii dextri ejuſdem externum latus.

Scripſeram *Amſtelædami*,
d. 16 *Septembr.* 1742.

XI. *Obſervationes duæ* Anatomico-practicæ, *una de* Infante *nato cum Sacco Aqua pleno, ab Oſſe Sacro uſque ad Talos propendente; altera de* Hydrocephalo *ſingulari.* *Auctore* Job. Baſtero, *M. D.* R. S. S.

Read Dec. 23. 1742.

OMNE illud, quod lymphatica vaſa ita obſtruit, ut tranſitus contentæ lymphæ ad cor impediatur, hydropem cauſari poteſt: ſic quando in partu difficili caput nimium premitur, vel capite jam nato, os uteri collum, vaſaque jugularia ita conſtringit, ut reditus ſanguinis per arterias vertebrales allati inde impediatur, oriri poteſt Hydrocephalus.

Sic *Lowerus*, libro de corde, Cap. I. in cane vinculo ligabat venas jugulares, arteriis aperte relictis, viditque canis caput pedetentim intumeſcere, ipſumque hydropicum fieri: & ipſe in ſuſpenſis hominum cadaveribus plus ſemel expertus ſum, laqueo reditu ſanguinis ex capite impedito, cavitates cerebri humore aquoſo eſſe repletas, plexumque choroideum hydatidibus ſcatere.

Philosoph. Trans. N.o 466.

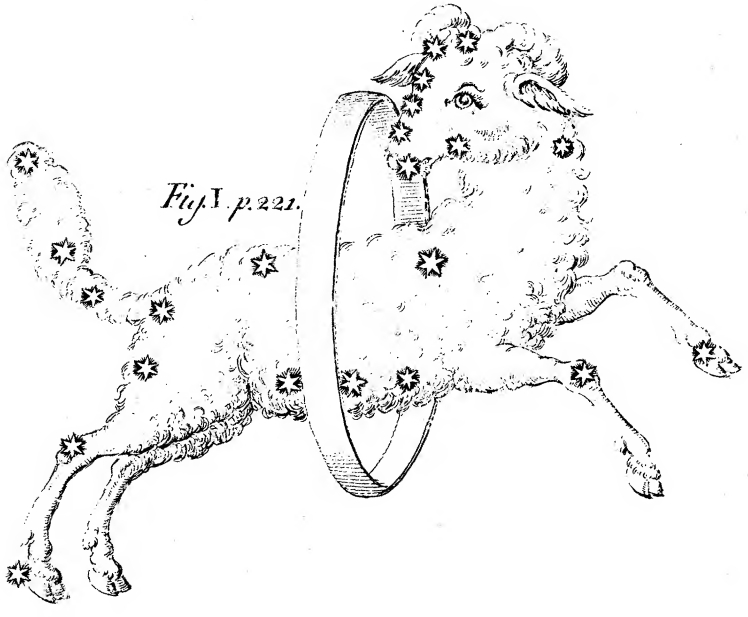

Fig. I. *p.* 221.

Fig. II. *p.* 274.

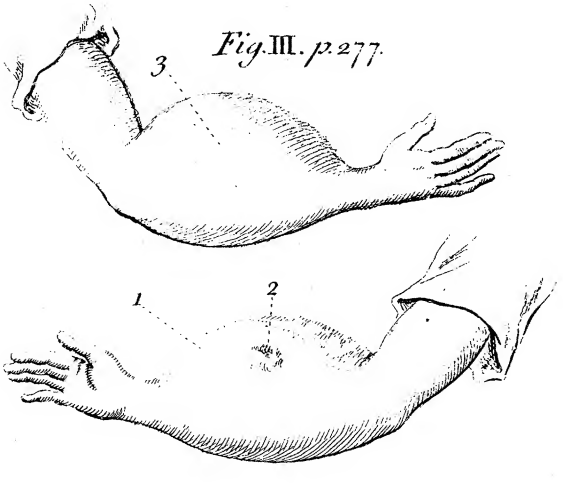

Fig. III. *p.* 277.

J. Mynde Sc.